I graven behöver Elvis ingen upphovsrätt

Femtio år efter skivinspelningen upphör skivbolagens upphovsrätt. Alltså håller musiken från början av 1950-talet på att bli fri. Snart kan skivbolagen inte hindra dej från att ladda ner eller dela med dej av Elvis genombrottssingel That´s All Right på nätet, eller för den delen att sampla beatsen till en helt egen låt.
Upphovsrättens begränsade tid anses traditionellt vara ett viktigt sätt att upprätthålla en balans som gör det möjligt att skapa ny musik genom att bearbeta den gamla.
Skivindustrins organisation IFPI lobbar aggresivt för att EU ska införa minst lika hårda skydd som USA. Där gäller ensamrätten till äldre ljudinspelningar i 95 år efter inspelningstillfället. Giltighetstiderna i USA förlängdes drastiskt genom en ny lag för sex år sedan. Detta efter lobbying från Disney, som slåss med näbbar och klor för att Musse Pigg inte ska hamna i ”the public domain” och bli en del av ett kulturarv som alla får använda.

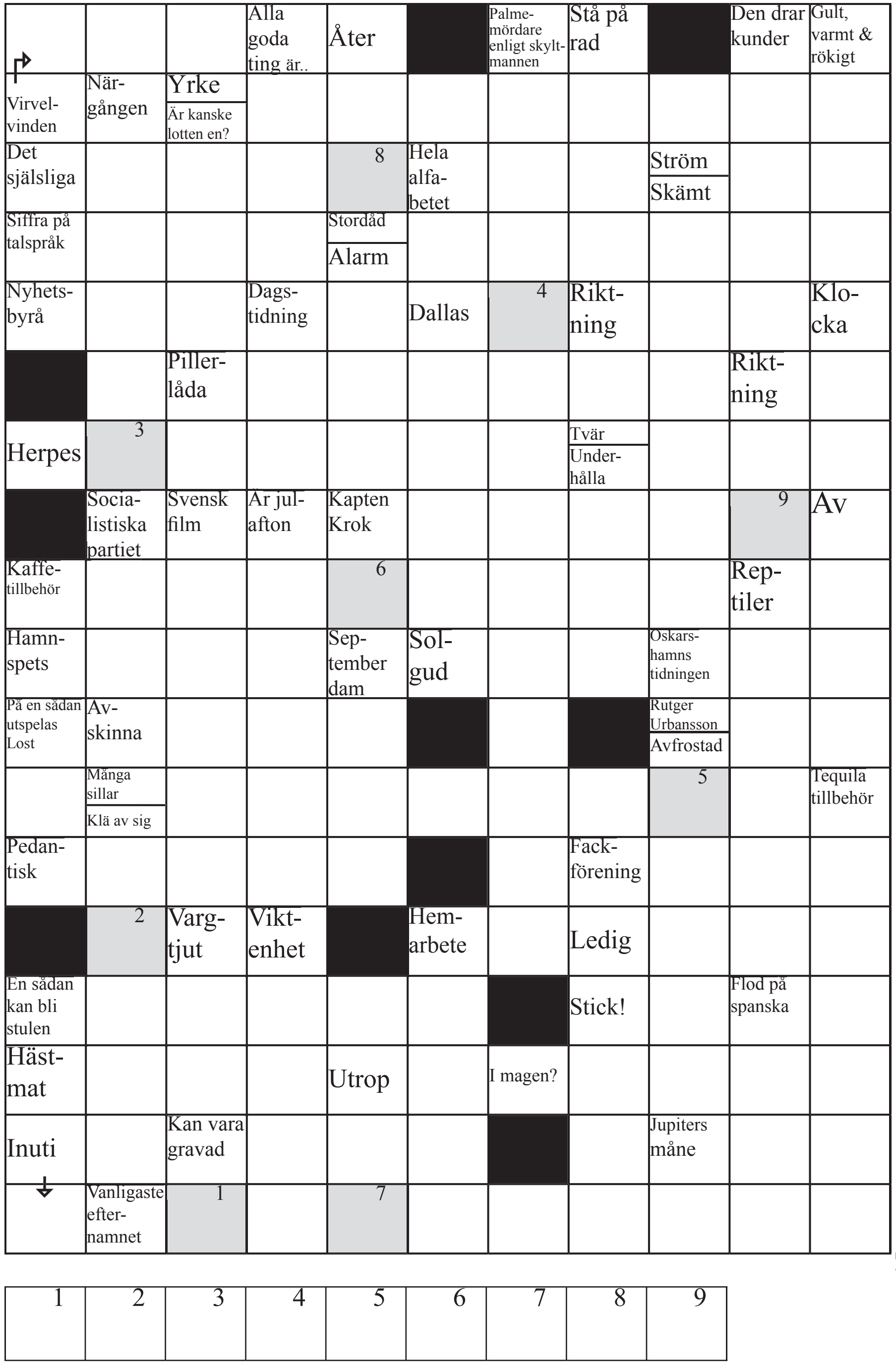
Varför skivindustrin ska ha omfattande monopol på att reproducera döda artisters poplåtar är förstås svårt att motivera. Att argumentera för att upphovsrätten skulle gynna kreativiteten genom att fungera som morot för musikskapare blir svårt. Elvis skulle ju knappast ha framfört sina blues-covers bättre bara för att han hade vetat att ett tyskt skivbolag skulle få äga rättigheterna till dom i nästan 100 år. Artister som vill använda gammal musik som byggsten i skapandet av ny musik blir däremot kriminaliserade eller tvingas betala enorma straffavgifter.
Dom som förlorar är som vanligt musikälskande konsumenter som får betala för skivbolagens monopol genom stigande skivpriser. Och det handlar inte bara om musik. En förlängning av skyddstiden skulle innebära att klassiska uppläsningar av Vilhelm Moberg, som idag är fria, åter skulle bli privat egendom. Klipp ur Ingemar Bergmans tidiga filmer skulle med 95-årig skyddstid inte kunna användas utan särskilda tillstånd förrän om ytterligare några decennier.
Upphovsrättsindustrins strävan efter en mer stängd kultur finner lyhörda öron på Justitiedepartementet och i Bryssel. Samtidigt finns det en allt starkare rörelse åt andra hållet, för en friare, öppnare och mindre monopoliserad kultur. Ett intressant exempel är att engelska BBC börjat lägga ut sitt programarkiv på internet, fritt för alla att sprida vidare, bearbeta och använda annat än i vinstsyfte. BBC använder sej av en licens som ger en mycket begränsad upphovsrätt. Principen är samma som för fri mjukvara.

Fri kultur eller ensamrätter? Förlängd upphovsrätt eller begränsad? Både yttrandefriheten och enorma ekonomiska flöden står på spel. Ingen är egentligen oberörd. Ändå har upphovsrättens utformning hittills främst avgjorts i det tysta, av tjänstemän, jurister och lobbyister. Är det inte dags att göra den till politik och se till att inte ännu fler idiotiska direktiv drivs igenom?

VVV informerar:
Vill du också lyssna på That´s All Right eller någon annan musik? Det är busenkelt, allt du behöver är en dator med internetuppkoppling. VirVelVinden rekommenderar ett enkelt nedladdningsprogram som heter BitTorrent. Världens största BTtracker bor dessutom i Sverige.
En komplett guide till BitTorrent finns på:
www.piratbyran.org/
Och här hittar du Elvis och en himla massa andra saker:
www.thepiratebay.org

Motstånd lönar sig

Finns det en stämpelklocka på ditt jobb? Det finns ett klassiskt och välbeprövat knep att kringå chefens vakande öga. Knepet är lika gammalt som stämpelklockan själv och används idag, i Lund och över hela världen. Det är lika enkelt som genialt. Det är så pass välkänt att det inte behöver hållas hemligt. Även om många redan vet det är det säkrast att alla lär sig det för det har gjort många arbetsdagar både lite och mycket kortare.
Lämna ditt stämpelkort till en arbetskamrat och gå hem. När dagen är slut så stämplar jobbarkompisen ut både dig och sig själv. Nästa dag är det din tur. Se bara till att de andra på jobbet inte får göra ditt jobb. Det är chefen som ska ta smällen, inte dina polare.

K O R S O R D

Hitta det dolda ordet, maila det till info@virvelvinden.net senast 1/10.
Du kan vinna boken "Copy Me".

virvelvinden

Infoblad från oss alla till er alla i Lund nr 3 / 2005

Våra liv är inte till salu!

Eller snarare blir dom allt mer till salu för varje dag som går. Om symbolerna för det samhälle vi levde i för 50 år sedan var fabriken och torget, den inhägnade arbetsplatsen och den öppna gemensamma mötesplatsen, är dagens symboler snarare Manpower och köpcentrat, det obegränsade lönearbetet och den inhägnade platsen för konsumtion.

I takt med att olika företag letar nya sätt att tjäna pengar tränger dom allt djupare in i våra liv och omvandlar allt fler delar av som till saker som kan säljas och köpas. Torgets omvandling till köpcentra är ett bra exempel. Ett torg är en gemensam plats dit vi kan gå för att träffa våra vänner, mata duvor eller kanske köpa frukt. Men även om torget har olika försäljare är själva marken allas och vi behöver inte köpa något för att få sitta en stund i solen och prata. Köpcentrat skiljer sej på den punkten. Visserligen kan vi göra det mesta vi gjorde på torget där även om själva tanken bakom är konsumtion snarare än gemenskap. Det luriga är bara att själva marken är privat egendom och inte en neutral yta.

Allt fler neutrala ytor, som torgen, håller på att uppslukas av privatisering. Gemensamma ytor behöver ju inte vara platser utan kan lika gärna vara gemensamma sångskatter som plötsligt omfattas av upphovsrätt.

Samtidigt är inte allt elände med den här utvecklingen. Allt som kan säljas kan nämligen stjälas eller göras gemensamt. Politiskt motstånd blir då inte längre något som en liten upplyst skara ägnar sej åt utan något som vi alla gör i vår vardag. Genom att ladda hem gratis musik, träffa våra vänner på Nova utan att betala för det eller på andra sätt fly från försäljningen av våra liv berövar vi i alla fall en del företag profiter.

Det kan dom gott ha .

Vill du hjälpa oss eller säga något? maila: info@virvelvinden.net